1850. № 80.

LEYDSCHE COURANT.

De Courant wordt Maandag, Woensdag en Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt uit Zaturdag Avond.

MAANDAG, 1 JULIJ.

De Prijs der Courant is f 12 in het jaar; de afzonderlijke nommers worden tegen 10 Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

LEYDEN, 29 Junij.

Uit het verslag omtrent den toestand der Scholen in ons Vaderland, blijkt nog het volgende:

De openbare scholen maakten in 1848 een getal uit van 2440, en de onderwijzers van den eersten rang 27, van den tweeden rang 1339, van den derden rang 757, van den vierden rang 154, zonder rang 29, niet opgegeven 29, te zamen dus 2358 onderwijzers.

Het aantal leerlingen op de dagscholen bedroeg: van het mannelijk geslacht 171,275, van het vrouwelijk geslacht 134,656, te zamen, met eenige leerlingen waarvan het geslacht niet is opgegeven, 309,047, en met de avondscholen 310,383. Er zijn nog 187 slechte onderwijzers-woningen.

In Zuidholland bedroeg de bevolking 564,454, de scholen 548, de onderwijzers 1112, het getal leerlingen 64,008.

De bevolking in 1848 stond tot het totaal der leerlingen op de openbare en bijzondere lagere scholen, in:

Noordbrabant	als	1000	tot	108,2.
Gelderland	»	»	»	123,4.
Zuidholland	»	»	»	113,4.
Noordholland	»	»	»	116,7.
Zeeland	»	»	»	137,8.
Utrecht	»	»	»	124,8.
Friesland	»	»	»	127,2.
Overijssel	»	»	»	177,9.
Groningen	»	»	»	193,6.
Drenthe	»	»	»	140.8.
Limburg	»	»	»	93,1.

Gemiddeld over het geheele Rijk als 1000 tot 126,3.

De openbare scholen tot de leerlingen als 1 tot 127.

De bijzondere scholen tot de leerlingen als 1 tot 78.

Beide tot de leerlingen als 1 tot 113.

Het onderwijzend personeel der openbare en bijzondere lagere scholen tot de leerlingen als 1 tot 67.

De leerlingen van het mannelijk geslacht op die scholen, stonden tot die van het vrouwelijk geslacht, als 1000 tot 815.

Het getal onderwijzers-gezelschappen in 1848, bedroeg ruim 238 met meer dan 3000 leden.

— Uit eene opgave van den staat van bevolking der steden en gemeenten in de provincie Zuid-Holland op 1 Januarij jl., blijkt, dat de bevolking der steden in deze provincie bedraagt 294,392 en die in de gemeenten ten platten lande 267,962; te zamen 562.354. Onder bovengenoemd totaal, bedrag der bevolking zijn begrepen 4,628 militairen, 335 verpleegden in de krankzinnigengestichten en 1,585 gevangenen. De bevolking der steden bedraagt als volgt: Brielle 4,425, Delft 18,467, Dordrecht 20,878, Gorinchem 8,780, Gouda 13,791, 's Gravenhage 72,467 (waaronder zijn begrepen 2,056 militairen, 66 verpl. in het krankzinnigengesticht en 108 gevangenen, alsmede de bevolking te Schevingen, welke 6,053 zielen beloopt); Leyden 35,954; Maassluis 3,758; Rotterdam 88,812; Schiedam 12,734; Schoonhoven 2,545, Vlaardingen 7,619 en Woerden 4,162 zielen.

— De Broederschap der Notarissen heeft *f* 500 uitgeloofd voor de beste beantwoording, in het Hollandsch door een Nederlander geschreven, en voor 1º Junij 1851 ingezonden, van de volgende prijsvraag:

»Een betoog, houdende 1º eene aanwijzing en ontwikkeling van de gebreken en nadeelige werking der bestaande Wetgeving op de Registratie hier te Lande; 2º. een onderzoek of het nuttige en goede, in dezelve aan te wijzen, niet op andere, meer eenvoudige, meer nationale wijze zou kunnen worden behouden of verkregen, en eindelijk, zoo de Registratie moet worden behouden, welke dan de beginselen en de strekking der Wet op dit onderwerp zou behooren te zijn, om het belang der ingezetenen met dat van de Schatkist in wenschelijk verband te brengen."

De beoordeeling zal geschieden door zes leden der Broederschap en een ambtenaar der registratie, wanneer die daartoe door den Minister van Financiën zal worden aangewezen of daartoe verlof zal hebben bekomen, of door zeven leden. De beoordeelaren moeten ook uitspraak doen of het stuk waardig is aan de Wetgevende Magt ter raadpleging te worden aangeboden en of het met genoegzame onzijdigheid de belangen der ingezetenen en der schatkist in het oog houdt.

— Bij het alhier gehouden vijfde Landhuishoudkundig Congres, is onder anderen door den Heer Mr. J. Beucker Andreae een belangrijk rapport uitgebragt, behelzende een onderzoek naar den zedelijken en materiëlen toestand der arbeidende bevolking ten platten lande en van de middelen om dien zoo veel mogelijk te verbeteren. Dit uitvoerig en doorwrocht stuk, zal eerlang worden opgenomen in het *Tijdschrift voor Staathuishoudkunde en Statistiek*, van den Heer Sloet tot Oldhuis.

'sGRAVENHAGE, 29 Junij.

Z. M. heeft benoemd tot Geographisch Ingenieur voor de dienst in Nederlandsch Indie, den Luitenant ter Zee der 2de klasse S. H. de Lange, bestemd tot het bewerkstelligen van sterrekundige plaats-bepalingen aldaar, in het belang der Geographische kennis van en der Hydrographische opnemingen in den Indischen archipel.

— De *Staats-Courant* maakt bekend, dat den 19den te Stokholm het huwelijk voltrokken is van H. K. H. Wilhelmina Frederika Alexandrina Anna Louisa, dochter van Z. K. H. Prins Frederik, en Z. K. H. Karel Lodewijk Eugenius, Kroonprins van Zweden en Noorwegen.

— De algemeene Synode der Ned. Hervormde kerk zal den 2den Julij hier geopend worden.

— Omtrent de Galerij van wijlen Z. M. Koning Willem II, deelt de *Amst. Cour.* het volgende mede:

Het kunstkabinet van wijlen Z. M. Koning Willem II, van Europesche vermaardheid, en dat door den kunstlievenden Vorst gedurende eenige jaren is bijeenverzameld, is thans in openbare veiling aangeslagen. Den 12den Augustus e. k. en volgende dagen zal de verkooping in het paleis van den overleden Vorst plaats hebben, door de Heeren de Vries, Roos en Brondgeest. De catalogus in de Fransche taal, bij den Boekhandelaar W. Willems alhier is in het licht verschenen, en voor één gulden verkrijgbaar gesteld, telt 748 nommers, aldus verdeeld: oude schilderstukken 192; nieuwe schilderstukken 160; teekeningen 370; marmeren beelden, busten enz. 26. Behalve deze indeeling zijn de stukken gerangschikt naar de bijzondere schilderscholen, waartoe zij behooren; en wel in deze orde:

A. OUDE SCHILDERSTUKKEN. I. *Vlaamsche school.* J. v. Eyck, D. v. Haarlem, Quintyn Metsys, Lucas v. Leyden, Holbein, Lucas Cranach (de oude), en anderen. II. *School van Brugge.* Rubbens, A. v. Dijk, Jacques Jordaens, David Teniers, Gonzales Coques. III. *Hollandsche school.* B. v. d. Helst, Rembrandt v. Rhijn, Philip Wouwerman, Jan en Andries Both. Ruisdael, A. en W. v. d. Velde, L. Bakhuizen, Hobbema, Jan Steen, Huyssum, Weenix, v. d. Neer, Mierevelt en anderen. IV. *Duitsche school.* Albert Durer. V. *Fransche school.* Charles Armand, François Clouet, genaamd Janet, Claude Geléé, genaamd le Lorrain, Gaspard Poussin. VI. *Spaansche school.* Murillo, Diego Velasquez, Navaretto, Spagnoletto. VII. *Italiaansche school.* F. Albane, de Saint-Marc, Agnolo Bronzino, Lorenzo di Credi, Annibale Carracci, Canaletti, Dominichino, Carlo Dolci, Guido Reni, Guerchino, Luca Giordana, Inocenza de Imola, Salvator Rosa, Titiaan Vecelli, Leonard da Vinci; enz.

B. NIEUWE SCHILDERSTUKKEN. J. T. Abels, Aiwazowski, H. van de Sande Bakhuyzen, D. Bles, J. Bosboom, F. de Braekeleer, Brascassat, Ch. Brias, A. Calame, M. Calisch, E. Cooke, A. J. Darwalle, Decamps, P. L. Dubourcq, J. L. Dyckmans, J. J. Eeckhout, L. Gallait, Mevr. Fanny Geefs, P. C. Breuhaus de Groot, Th. Gudin, Mej. A. Haanen, Ed. Hamman, P. J. Hellemans, H. van Hove, B. J. van Hove, Hoppenbrouwers en Rochussen, C. Jacquand, H. F. C. ten Kate, N. de Keyser, J. A. Knip, F. Kobell, B. C. Koekkoek, H. Koekkoek, J. H. Koekkoek, C. Kruseman, J. H. van de Laar, P. A. Labouchère, A. Lamme, A. Lapito, Ch. Leickert, C. Lieste, H. Leys, J. B. Madou, Maille St. Prix, Louis Meyer, J. J. Moerenhout, F. J. Navez, W. J. J. Nuijen, B. P. Ommeganck, S. Opzomer, G. J. J. van Os, J. W. Pieneman, N. Pieneman, J. Pleysier, E. le Poitevin, J. van Regemorter, H. Reekers, Paul de la Roche, Roger, G. A. Roth, van Roijen, Radin Saleh, A. Scheffer, H. Scheffer, A. Schelfhout, P. van Schendel, W. H. Schmidt, H. Sebron, C. Springer, J. C. Schotel, C. Troyve, Ch. Tschaggeny, Edw. Tschag-

geny, E. J. Verboeckhoven, S. L. Verveer, W. Verschuur, A. Waldorp, G. Wappers, W. G. Wiegman, D. Wilkie, J. Weissenbruch.

C. TEEKENINGEN. Raphael Sanzio, Leonardo, da Vinci, Ferd. Barrochio, Raphael, Dominichino, Correggio, Guercino, Annibale Carrachi, Perino del Vago, Andrea del Sarto, Michel Angelo, Polidoro, del Piombo, Marco Venusti, Guido Rheni, Fra Bartholomeo, Jacopo Ligori, naar Lucas van Leyden, Tintoretto, Passarotti, Garafalo, Rubbens, van Dijk; en van de nieuwere: J. C. Schotel, Mevr. Hamburger, C. Kruseman.

D. MARMEREN BEELDEN en BUSTES. Jozef Geefs, Louis Roijer, Eug. Simonis, J. A. van der Ven, Charles Geerst, Cartellier, Willem Geefs, van Roijen.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Vrijdag 28 *Junij.*

In deze zitting heeft de Commissie voor de verzoekschriften verslag uitgebragt op verschillende in hare handen gestelde adressen, als:

I. Bij monde van den Heer de Fremery, op adressen van 1°. J. Schouten c. s., scheepsbouwmeesters enz. te Dordrecht, bedenkingen bevattende nopens de scheepvaartwetten. — Griffie.

2°. A. van Hoboken en Zonen c. s., scheepsreeders te Rotterdam, over hetzelfde onderwerp. — Griffie.

II. Bij monde van den Heer Leclercq, op adressen van:

1°. A. van Hoboken en Zonen en anderen te Rotterdam, betreffende de aanhangige scheepvaartwetten en daarbij eene schorsing van hare behandeling aanbevelende tot na een parlementair onderzoek. — Griffie.

2°. De Hollandsche Maatschappij van Landbouw, afdeeling Zype, bedenkingen behelzende nopens den afkoop der tienden. Wordt besloten, het adres bij afschrift aan den Minister van Binnenl. Zaken te verzenden en voorts hetzelve ter Griffie neder te leggen.

III. Bij monde van den Heer Bachiene, op een adres van de 4de klasse van het Kon. Ned. Instituut van wetenschappen, daarbij aandringende op den aankoop der geheele of gedeeltelijke galerij van kunstwerken, nagelaten door wijlen Z. M. Koning Willem II. De Commissie concludeert tot de nederlegging van het adres ter griffie en verzending bij afschrift aan de Regering, ten einde van wege de Kamer een blijk te geven, dat zij, in den wensch van de klasse deelt, en de hoop uit te drukken, dat, voor zoo verre de voornaamste stukken betreft, die stukken zullen worden aangekocht, indien dit zonder al te aanmerkelijk bezwaar voor 's Rijks schatkist zou kunnen geschieden.

De Heeren van Heemstra en van Ryckevorsel bestrijden die conclusie, de eerste vooral omdat het verzoek van de adressanten door de Commissie is ondersteund. Dat verzoek nu dient niet door de Kamer ondersteund te worden wegens den toestand onzer geldmiddelen, die geene uitgaven gedoogen dan van dringenden aard.

De Heer Bachiene zegt, dat de Commissie eenvoudig de Kamer in de gelegenheid had willen stellen om van haar gevoelen in deze te doen blijken, doch zij heeft bij haar verlangen, dat de Kamer in den wensch zou deelen tot den aankoop der belangrijkste kunstwerken, gevoegd: zonder al te aanmerkelijk bezwaar voor 's Rijks schatkist.

In stemming gebragt, is met 50 tegen 8 stemmen besloten, het adres eenvoudig neder te leggen ter griffie, ter inzage van de leden.

De beraadslagingen over de scheepvaartwetten worden voortgezet.

De Heer Backer stelt het onderwerp in eene uitvoerige rede in het licht en eindigt als volgt: wanneer, door algemeene gelijkstelling den handel en de scheepvaart, zoo veel mogelijk, aanleiding gegeven wordt zich in Nederland te vestigen, door opheffing van bezwaren die ontwikkeling te bevorderen, en wanneer wij ons verder toevertrouwen aan onze ligging, en wij de middelen van gemeenschap, die ons land door de natuur bezit, door de kunst zoeken te volmaken en vermeerderen, dan gelooft spr. dat er geene vrees voor onze toekomst bestaat. Men zal integendeel een' trap van welvaart kunnen vinden, welke geene middelen van bescherming of uitsluiting vermogen te geven. Dat bij dien maatregel van overgang sommige belangen kunnen gekrenkt worden, zal spr. niet ontkennen, en gaarne zal hij, waar hij kan, bijdragen om dit te verzachten. Maar de overtuiging dat het algemeene belang den maatregel gebiedt, geeft hem moed en vertrouwen genoeg, zich in het algemeen voor de wetsontwerpen te verklaren.

De Heer Dirks eindigt zijne beschouwing met het doen van de drie volgende vragen: 1e of de Regering voornemens is de wetten op het loodswezen te herzien? 2e Hoe groot thans het bestaande fonds is van dat bestaande loodswezen en hoeveel het in de laatste jaren jaarlijks is toegenomen? 3e Of de Regering geneigd is, de renten van dat fonds, gevoegd bij andere fondsen tot den handel en de scheepvaart in betrekking staande te doen strekken tot verlichting der lasten, van handel en scheepvaart geheven? Van een bevredigend antwoord op deze vragen zal des spr. goed- of afkeurende stem nopens de voorgedragene wetten afhangen.

De Heer Reynders zal, zoo er geene aannemelijke wijziging in de voordragt worde gebragt, er tegen stemmen.

De Heer Zuylen van Nyevelt gewaagt van de algemeene belangstelling in deze voordragt en hoe die bewijst dat de Regering ook voor de stoffelijke belangen der Natie waakt en dat die zorg zeer goed kan zamengaan met onze politieke wedergeboorte. De Natie toch, die men heeft voorgesteld als verblind en begoocheld door het genot van politische regten, heeft hier, waar het materiele belangen geldt, juist gegrond daarvoor de meeste belangstelling te koesteren. Dat verschijnsel acht spr. zeer geruststellend, en het mag niet onopgemerkt blijven, dat men hier het eerst gereed is geweest om gehoor te geven aan de roepstem eener andere natie, die te midden van Europesche beroeringen eene radicale hervorming in hare handelswetgeving tot stand bragt, ten einde middelen te vinden tot opbeuring der volks-welvaart. Anderen mogen dan op Engeland smalen, zijne bedoelingen mistrouwen, waarschuwen tegen navolging, spr. vindt het een schoon en verheven schouwspel, te midden van de gebeurtenissen in naburige rijken, Engeland en Nederland elkander de hand te zien reiken in de beraming van middelen tot bevordering der welvaart van het volk. En als het toch waar is, dat men in Engeland meer dan elders steeds het oog gevestigd heeft op materiele belangen, dan mag men daaruit ook afleiden, dat er een naauw verband bestaat tusschen die belangen en eene vermeerdering van welvaart, zoodat er bij gevolg ook voor ons land veel te verwachten is, als wij dienzelfden weg betreden; en komt tot besluit dat de exceptionnele bevoorregting van scheepvaart en scheepsbouw door niets wordt gemotiveerd; — dat de handhaving daarvan leiden moet tot opbeuring van het beschermings-stelsel; terwijl de goedkeuring der wetten de afbreking van dat stelsel mede brengt. Tusschen die beide uitersten, tusschen het voorbeeld van Frankrijk en Engeland, — tusschen bescherming en vrijheid, — tusschen bevoorregting en gelijkstelling, tusschen den weg, die naar het socialismus voert of die er ons van afleidt, — is mijne keuze (zoo besluit spr. zijne improvisatie) niet twijfelachtig. Ik zal stemmen voor de wetten.

De Heer Zylker zal als hij niet beter wordt ingelicht, tegen de wet stemmen.

De Heer v. Dam v. Isselt zal na de algemeene beraadslagingen op zijn voorstel tot het houden van een nader onderzoek der zaak (enquête) terug komen, en wederlegt de Heer v. Zuylen, die zulks beantwoordt.

Daarna wordt de zitting opgeheven tot morgen Zaturdag. Er zijn nog vele sprekers ingeschreven.

AMSTERDAM, 27 Junij.

Den 25sten en 26sten had alhier de vijfde Algemeene Vergadering plaats der *Nederlandsche Maatschappij ter bevordering der Pharmacie*, onder het Voorzitterschap van den Heer L. Alma, die met eene gepaste toespraak de vergadering opende. Er werd vervolgens uitvoerig beraadslaagd over de middelen, om de verdere uitbreiding dezer voor de Pharmacie in Nederland zoo gewigtige maatschappij gemakkelijker te maken, alsook over hetgeen van de aanstaande Geneeskundige Staatsregeling in het belang der Pharmacie te wachten is.

— Heden is door de Nederl. Bank weder een bedrag van circa 2 millioen gulden aan buiten koers gestelden tiengulden-stukken tot den prijs van $13\frac{1}{2}$ pCt. verkocht, uitmakende *f* $9.92\frac{1}{2}$ per *f* 10-stuk.

— Onze Stadgenoot de Heer M. W. Hentze van der Hout, Onderwijzer alhier, heeft den prijs van 300 francs behaald op het best geschreven burgerlijk tooneelspel, door het Letterkundig Genootschap *Taelverbond* te Gend, uitgeloofd. Het draagt den titel: *Schijn bedriegt of het Hoogste Lot.*

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 27 Junij.

Gisteren is er weder eene zeer onstuimige zitting door de Wetgevende Vergadering gehouden, bij gelegenheid der beraadslaging over buitengewone credieten voor openbare werken, waaronder 500,000 fr. voor herstel en onderhoud van het paleis van den President der Republiek. De Bergpartij wilde dezen laatsten post schrappen, maar hij werd echter toegestaan met 424 tegen 189 stemmen.

— Terwijl de hitte in de hoofdstad bijna ondragelijk is, wordt uit het Departement Opper-Loire gemeld, dat het er gevroren en gesneeuwd had.

— Gisteren woedde hier een zwaar onweder en sloeg de bliksem in eene luciferfabriek; de brand werd echter gelukkig spoedig gebluscht.

— Men weet nog niets naders omtrent de ontdekte zamenzwering in Oran; alleen de *Moniteur* zegt, dat de Prefect aldaar is afgezet, zonder evenwel de reden op te noemen. — Te Toulon waren buitengewone maatregelen van voorzorg genomen, welke men meende dat met de uit Algerië ontvangen tijdingen in verband stonden.

— Het dagblad *le Pouvoir*, dat de partij van den President der Republiek is toegedaan, is ontevreden over de dotatie wet, daar deze slechts met de geringe meerderheid van 46 stemmen is doorgegaan.

SARDINIE.

TURYN, 23 Junij.

De eerste Minister d'Azeglio heeft het protest van den Kardinaal Antonelli tegen de wet Sicardi, en de vervolging van den Aartsbisschop van Turijn beantwoord in eene nota aan dien Kardinaal toegezonden. Hij verdedigt daarin die maatregelen tegen de aanmerkingen van het Pauselijke hof, en toont aan dat het Ministerie en de verschillende staatsmagten zich te dier zake met naauwgezetheid gehouden hebben binnen de grenzen van hunne regten en verpligtingen, en dat het om de eerste te handhaven en de laatste te vervullen, onmogelijk zoude geweest zijn eene andere gedragslijn te volgen en een ander besluit te nemen. Hij drukt de hoop uit, dat het gedrag der Piemontesche geestelijkheid van dien aard zal zijn, dat de Regering niet in de onaangename noodzakelijkheid gebragt worde, om de pligten te vervullen, die aan hetzelve opgelegd zijn ter handhaving van den eerbied voor het openbaar gezag en van de gehoorzaamheid aan de wetten en ter verzekering van orde en rust in de Staat.

— De Kamer van Afgevaardigden heeft gisteren bij eene der wet de tienden op het eiland Sardinie afgeschaft.

WEST-INDIE.

Uit particuliere berigten uit Suriname, dezer dagen ontvangen, en loopende tot den 19^{den} Maart ll., wordt ons het volgende medegedeeld:

Vooraf echter een woord tot inleiding en tot regt verstand van deze berigten. De kleine bevolking van de Saramacca heeft — niettegenstaande hare treurige lotgevallen — door haar vijfjarig bestaan genoegzaam bewezen, dat de Europeaan in Suriname, met eigene hand, en met gezondheid, den landbouw kan oefenen. Deze waarheid is reeds zoo diep in het algemeen bewustzijn — vooral bij de oude, magtige en invloedrijke Surinamers — ingedrongen, — dat zij op deze stelling, houdbaarheid van 't klimaat, zelve dikwijls nieuwe plannen van kolonisatie bouwen. Zoo begint men te spreken van kolonisatie op plantaadjen, ter vervanging der Negerslaven. Zoo ook wordt er eene geschikt genoemd op den weg naar Kwatta, niet verre van Paramaribo. Zoo bestaat er eene onder den Heer Westtal en Zoon, aan de boven-Suriname-rivier, en zoo is er dan ook sprake van een ander plan, ook in de nabijheid der stad Paramaribo, onmiddelijk onder leiding van Z. Exc. den Gouverneur. Deze zoude, vooral in 't eerst, veefokkerij ten doel hebben. Kolonisatie is aldaar dus eene partijzaak geworden, waarbij partijen elkander bestrijden in de mindere of meerdere plaatselijke geschiktheid hunner keuze van vestigen, ofschoon men dit in Suriname niet zoo naauw behoeft te nemen, daar er honderde geschikte plaatsen zijn, ten minste wat den rijkdom van den grond betreft, zoo er maar doelmatige uitvoering heerscht. Zoo ook betwist men den Heer Brandhoff de geschiktheid zijner keuze op Groningen, aan de Saramacca, niettegenstaande dit voor eene der gezondste plekken van die kustlanden wordt gehouden, voorzien van het heerlijkste drinkwater — dáár eene eerste behoefte. — En deze beschuldiging heeft eenigen schijn van waarheid, doordien aan die vestiging de beloofde ondersteuning en inrigting werd onthouden, en zij bij gevolg kwijnt. Dit slechte gerucht drong ook door tot de Hooge Regering, in het Moederland. Ten dien einde moet de vorige Minister van Koloniën last gegeven hebben aan Z. Exc. den Gouverneur van Suriname, zich persoonlijk van de zaak te overtuigen, om volgens dat ingewonnen advies te oordeelen, of het gewaagd of nuttig zou zijn, gelden te besteden, ter verbetering en uitbreiding dier vestiging. En nu het berigt:

Het persoonlijk onderzoek van Z. Exc. den Gouverneur had plaats omtrent half Januarij ll. in het kerkgebouw op Groningen a/S, en begon met de navolgende vragen des Gouverneurs: of, aangezien aan die nederzetting, geene uitbreiding zou gegeven worden, zij, de kolonisten, genegen waren bij de stad (Paramaribo) te koloniseren, — of zij naar Nederland wilden overgevoerd worden, er niet bijvoegende onder schadeloosstelling voor geleden verliezen, 't welk allezins billijk ware, — dan of zij zonder ondersteuning op Groningen wilden blijven? Op deze vragen moest en had ieder ook afzonderlijk geantwoord. De gevolgen daarvan zijn geweest tot den 19^{den} Maart ll., dus in 2 maanden, dat één zeer oud, onbruikbaar man is vertrokken, dat de doctor, apotheker en schoolmeester verplaatsing hebben aangevraagd, maar nog niet bekomen. Verder zegt het berigt, dat de nog aanwezige kolonisten, zich aan het lot hunner vertrokkene medekolonisten spiegelende, het in Suriname nog nergens beter zagen te vinden dan bij Ds. v. d. Brandhoff. Dat hun de schoone voorspiegelingen van andere ondernemers niet meer zoo konden bekoren als vroeger. Ook zouden die vroegere vertrokkenen zich gaarne weer onder de vaan van den Heer Brandhoff scharen, nu ze zagen, dat deze bleef koloniseren, en ZEd. hun bij het vertrek dien terugkeer niet finaal ontzegd had. Over het geheel echter gevoelde de volkplanting zich, dien ten gevolge, in een onzekeren, smartelijken toestand, doch gaven zij den moed niet op. Met betrekking tot de beide Bestuurders, zegt het berigt, dat ook zij den moed niet opgaven, maar op nieuw plannen beraamden, en gedeeltelijk uitvoerden, om voort te koloniseren. Zij hadden bij 't Gouvernement daartoe een bepaald getal delf-Negers — slootgravers, boschvellers — te koop aangevraagd, tot ontginning van gronden, voor de altijd nog door hen in te wachten, en hun wettig toekomende 150 huisgezinnen nieuwe kolonisten, en om die eene doelmatige ontvangst te kunnen bezorgen. Tevens noodigt de Heer v. d. Brandhoff genegene, vrije, dat is, voor eigene rekening, nieuwe kolonisten derwaarts uit. Hij belooft hun op de plaats der vestiging — Groningen — doelmatige huizen, en een gedeelte kost — vruchten in den grond, gereed te zullen vinden. In al die omstandigheden zou de Heer v. d. Brandhoff gezegd hebben, dat, bijaldien alle beloften, hem eens van de Hooge Regering gedaan, onbillijk wierden ingetrokken, hij zou blijven koloniseren. En al verbande — daar wel volstrekt geen reden voor bestaan — men hem uit Suriname, hij dan zijn werk — kolonisatie — in Fransch of Britsch-Guana zoude beproeven. Wijders spreekt dat berigt nog van onderscheiden adressen aan Z. Maj. den Koning, het Ministerie en aan de Tweede Kamer; afkomstig van de bestuurders, kolonisten en plantaadje-eigenaren van de rivier Saramacca, alle om verzoek van instandhouding en uitbreiding der Europesche kolonisatie, op de tegenwoordige plaats der vestiging, Groningen — aan de Saramacca. (*Gron. Cour.*)

AKADEMIE-NIEUWS.

PROMOTIE AAN DE LEYDSCHE HOOGESCHOOL.

Den 28sten Junij de Heer J. M. J. Eyken Sluyter, van Amsterdam, in de Regten, met *Theses.*

Dienzelfden dag de Heer P. T. van der Maesen de Sombreff, van Maastricht, in de Regten, met *Theses.*

Dienzelfden dag de Heer H. A. Neeb, van Leyden, in de Regten, met *Theses.*

Dienzelfden dag de Heer J. E. C. van Campen, van Leyden, in de Medicijnen, na openbare verdediging zijner Dissertatie, continens: *duas observationes de Spermatorrhoea.*

Den 29sten Junij de Heer J. P. Pompe van Meerdervoort, van Brugge, in de Letteren, na verdediging van zijn Specimen, continens: *Annotationes ad Orationem, quae Ciceronis fertur, de Haruspicum responsis.*

Dienzelfden dag de Heer W. Terpstra, van Rotterdam, in de Regten, met *Theses.*

Dienzelfden dag de Heer W. F. L. Buschkens, van Samarang (Ned. Indië), in de Regten, met *Theses.*

Dienzelfden dag de Heer C. J. C. H. van Nispen tot Sevenaer, in de Regten, met *Theses.*

PROMOTIE AAN DE GRONINGSCHE HOOGESCHOOL.

Den 24sten Junij de Heer J. J. C. Gaymans, van Meenen, in de Regten, met *Theses.*

Dienzelfden dag de Heer A. van der Sluis, Lz., van Hemrik (Friesland), in de Medicijnen, na verdediging van zijn Specimen: *de Ranula.*

Dienzelfden dag de Heer A. A. Jorritsma, van Sneek, in de Medicijnen, na verdediging zijner Dissertatie: *de Anacardio.*

Den 26sten Junij de Heer S. J. van Roijen, van Groningen, in de Wiskunde en Nat. Wijsbegeerte, na verdediging van zijn Specimen, continens: *quaedam de chemica constitutione terrarum nonnullarum Provinciae Drenthe.*

Dienzelfden dag de Heer J. C. Hemsing, van Balk, in de Medicijnen, na verdiging zijner Dissertatie: *de Pylephlebitide.*

Dienzelfden dag de Heer J. H. Schönfeld, van Winschoten, in de Medicijnen, na verdediging van zijn Specimen: *de Placenta praevia.*

KERKNIEUWS.

EDAM, 26 Junij. Ter vervulling van de openstaande Predikants-plaats alhier, is door den Kerkeraad opgemaakt het volgend alphabetisch zestal: DD. Begeman, te Landsmeer; Berkhout, te Monster; Herderschée, te Kamperveen; Menzel, te Renesse; Moltzer, te Waalwijk, en Vincke, te Beest.

LEEUWARDEN, 25 Junij. Tot vervulling der vacature, ontstaan door het vertrek van Ds. Blaauw, en voortdurende door het bedanken van Ds. Hugenholtz, is heden door den Breeden Kerkeraad der Ned. Hervormde gemeente, uit het bestaande zestal het volgende drietal gemaakt: DD. Vinke, te Delftshaven; van der Scheer, te Hoorn; en Sluiter, te Vlaardingen, bij overstemming tegen van Voorst, te Almelo.

ADVERTENTIEN.

Aan de DEELHEBBERS in de ***Leydsche Spaarbank***, 1ste Serie, wordt kennis gegeven, dat ten gevolge van de plaats gehad hebbende rijzing der Effecten-Prijzen, de op den 17^{den} Junij Opgezegde Inlagen, met **100** ten **100** zijn uitbetaald, en dat de op den 1sten Julij aanstaande terug te geven gelden, insgelijks tot het volle bedrag zullen worden voldaan; en wordt nogmaals herinnerd, dat volgende uitbetalingen afhankelijk blijven van den Prijs, waarvoor ter Beurze van *Amsterdam* telken Dingsdag, ter bestrijding van de op den vorigen dag terug verlangde Sommen, wordt verkocht.

Tevens maakt het Bestuur aan de belanghebbenden kenbaar; dat geene overschrijving van de Opgezegde Inlagen van de 1ste Serie, in de 2de Serie kan geschieden, en dat *provisioneel* geene *hoogere* inbreng, dan van *f* **10** tegelijk, kan worden aangenomen.

De noodzakelijkheid van dezen maatregel zal zich gemakkelijk doen gevoelen, wanneer men bedenkt,

1°. dat de belegging der gelden van de Bank in de 1ste Serie *alleen in effecten*, de oorzaak is van de dobberende waarde van hare bezitting, en van de daardoor bij de Deelhebbers geleden verliezen;

2°. dat ten gevolge van die ondervinding, wel is waar in de Wetten der Bank, nieuwe bepalingen zijn opgenomen, om het Bestuur te magtigen tot het beleggen der ingebragte gelden ook in Beleeningen, Prolongatiën en Hypotheken, ten einde zooveel mogelijk voor nieuwe verliezen gevrijwaard te zijn; doch dat de tegenwoordige groote moeijelijkheid om belangrijke sommen, zelfs tot zeer matige renten, op gemelde wijzen te plaatsen, aan de uitvoering van die voorschriften grootelijks in den weg staat.

3°. dat het Bestuur hetwelk tot dusverre in de solide plaatsing der gelden van de 2de Serie gelukkig mogt slagen, verpligt is te waken, dat ook voor het vervolg aan de gedane toezegging kan worden voldaan, tot volledige teruggaaf der in de 2de Serie ingelegde gelden, met de bepaalde renten.

Het Bestuur der Bank, namens hetzelve,
A. LIBRECHT LEZWYN,
Penningmeester.

Leyden, 28 *Junij* 1850.

AANBESTEDING.

De ADMINISTRATEURS van het 2de Bat. 8ste Reg. Infanterie, zullen op Woensdag den 10^{den} Julij ek., des Morgens ten 12 ure, in de Doelen-Kazerne, aan de minstinschrijvende **Aanbesteden:** de Leverantie van **TURF** voor de Menage, van dien datum af tot 1°. Mei 1851, zullende de Inschrijving geschieden met gesloten Biljetten, waarvoor een verzegelde Bus, benevens Monster en Conditiën op het Bureau van den Ondergeteekende, in gemelde Kazerne, van des Morgens 9 tot 12 ure, dagelijks zal voorhanden zijn.

De Luitenant-Kwartiermeester,
DE GROOT.

KOFFIJHUIS ZOMERZORG.

Het Vierde der

ZOMER-CONCERTEN.

Op Dingsdag den 2den Julij 1850.

Aanvang des Avonds ten *half zeven* ure.

De COMMISSIE TOT DE VOLKSZANGSCHOOL, van het Leydsche Departement der Maatschappij: *Tot Nut van 't Algemeen*, heeft het genoegen bij deze ter kennis der Ingezetenen te brengen, dat zij tot de oprigting eener TWEEDE ZANGKLASSE besloten heeft, welke gehouden zal worden des Zondags, des namiddags van *twee* tot *vier* ure, in het Schoollokaal in de Scheistraat alhier, en waarvan de opening zal plaats hebben op den 14den Julij aanstaande: — zijnde het reglement dier inrigting voor de belanghebbenden *gratis* bij den laatstondergeteekende verkrijgbaar.

Zij herinnert tevens de Leden van het Departement aan art. 7 van dat reglement, luidende aldus: »De Leden der Maatschappij hebben het regt om voor elken gulden, dien zij jaarlijks tot deze onderneming bijdragen, eenen Leerling, mits voldoende aan de noodige vereischten, het onderwijs kosteloos te doen bijwonen.»

De Commissie voornoemd,
Dr. C. LEEMANS, *Voorzitter.*
Dr. J. J. DE GELDER.
J. J. HEPP.
Mr. H. OBREEN.
Dr. H. R. DE BREUK, *Secretaris.*

VERKOOPING.

De COMMISSIE VAN ADMINISTRATIE OVER DE GEVANGENISSEN TE LEYDEN zal, ten gevolge magtiging van het Departement van Justitie, op Dingsdag den 2den Julij 1850, des Voormiddags ten 10 ure, in het Huis van Militaire Detentie nabij Leyden, Publiek doen Verkoopen, eenige afgelegde Kleeding- en Liggingstukken der Gevangenen en andere onbruikbare Voorwerpen.

Men is van meening op Woensdag den 10den Julij 1850, des morgens ten *elf* ure, in de Herberg van WILLEM VAN BENTEN, aan het Leyderdorpsche Hek, te **VERPACHTEN:**

De TIENDEN *voor dezen Oogst en de Jaarschare*, te *Leyderdorp* te veld staande, de Stad *Leyden* en *'s Konings particuliere Domeinen* aankomende.

Bij den Boekhandelaar C. C. VAN DER HOEK, is te bekomen:

Verslag van de Feestelijke Maskerade, voorstellende den **INTOGT VAN PRINS FREDERIK HENDRIK,** *binnen 's Hertogenbosch in 1629, door HH. Studenten der Hoogeschool te Leyden, op den 11den Junij, met het Stuk van Rector en Senaat der Hoogeschool aan H. H. Studenten; en Verslag van het Feest ter hunner eere gegeven, op den 25sten Junij 1850.* Door Mr. J. G. LA LAU, zoo als een en ander in verschillende nommers der *Leydsche Courant*, die uitverkocht zijn, geplaatst was. ***Prijs 20 Cents.***

Bij de Boekhandelaars JACs. HAZENBERG Csz. en J. H. GEBHARD & COMP., is ter perse:

EENE PLAAT GETITELD:

VAUXHAL VAN BURGERS AAN STUDENTEN,

Leyden 25 Junij 1850.

Schets naar 't Leven, door J. K. J. DE J.... Plano formaat.

Prijs 90 Cents.

Eerste afdrukken dezer Plaat worden aan H. H. Inteekenaren afgeleverd, aan latere bestellers kan de aflevering eerst successivelijk geschieden voor zoo ver de voorraad strekt.

Inteekening geschiedt bij de Uitgevers en door alle Boekhandelaars.

Bij J. H. REMMERS, *in Galanteriën*, op de Botermarkt te *Leyden*, is thans gevestigd het **DEPOT der TANDMIDDELEN**, bereid door de GEBROEDERS DENTZ, *Tandmeesters van Z. M. den Koning, H. M. de Koningin-Weduwe en Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden, enz., enz., enz.,* als:

Liqueur Philodentique, tot het conserveren en onderhouden der Tanden, alsook het tegengaan der Carie, à . . . . *f* 3.50.

Mondspoeling, tegen Scorbut en Rhumatieke pijnen in den Mond, en bijzonder voor het aangroeijen en versterken van het Tandvleesch, à . . . . » 3.00.

Opiat en ***Paarlwassching***, tot het wit en zuiver houden der Tanden, à . . . . » 2.50.

Poudre Dentifrice et Antiscorbutique, à . . . » 2.00.

Poudre à la Rose, à . . . . » 1.00.

Tandpoeder, à . . . . » 0.50.

Eau d'Orange, tot het schoonhouden en onderhouden der Kindertanden, à . . . . » 1.60.

VERKOOPING ***in de Stads-Bank van Leening te Leyden***, op Dingsdag den 16den Julij 1850, des voormiddags ten 10 ure, van VERSTANE PANDEN, zoo van Juweelen, Goud, Zilver en Horologiën, als van Wollen, Linnen en andere, zoo gemaakte als ongemaakte GOEDEREN, beleend in de maand Maart 1849.

Zijnde daags vóór den Verkoopdag, des voormiddags van 10 tot des namiddags ten 2 ure, voor een ieder te zien.

De Pillen van Holloway zijn een onfeilbaar middel voor ongesteldheden der vrouwelijke kunne.

De vrouwelijke kunne is in de verschillende tijdstippen van het leven aan ongesteldheden onderworpen, welke bijzondere geneesmiddelen vereischen, en het is thans eene algemeen aangenomen daadzaak, dat er geen heilzamer bestaat dan de *Pillen* van HOLLOWAY. Derzelver zuiverende eigenschappen maken haar onmisbaar voor jonge meisjes, voor moeders en voor eenigzins in jaren gevorderde vrouwen. Zij verspreiden zich door het ligchaam, zuiveren en versterken. De vrouwen in elken leeftijd kunnen dezelven vrijelijk gebruiken, en het is in de daad verwonderlijk te zien, welke weldadige uitwerking men al dadelijk bij het nemen van eenige weinige doses zal ontwaren, welke alle onregelmatigheid in gestel wegnemen, en gezondheid en kracht wedergeven zullen.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75, *f* 15.50, *f* 23.50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Te bekomen te *'s Hertogenbosch* bij J. STRAATMAN, te *'s Hage* bij W. C. VAN DORT en te *Gouda* bij J. A. P. P. VAN DER HEYDEN, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement*.

PRIJS VAN DE BOTER AAN DE WAAG TE LEYDEN.

Zaturdag 29 Junij. van *f* 27 tot *f* 31.

GRAANPRIJZEN AAN DE BEURS TE LEYDEN.

Zaturdag 29 Junij.

Tarwe *f* 7.40 tot *f* 7.70. Rogge *f* 4.70 tot *f* 5.00. Gerst *f* 3.30 tot *f* 3.50. Haver *f* 2.50 tot *f* 3.00. Paardeboonen *f* 3.80 tot *f* 4.20. Duiveboonen *f* 4.20 tot *f* 4.70.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

VRIJDAG, 28 JUNIJ.

			Laagst. koers.	Hoogst. koers.	Gebleven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld	à $2\frac{1}{2}$	pCt.	$57\frac{1}{2}$	$57\frac{5}{16}$	$57\frac{1}{2}$
Dito Certificaten	» 3	»	$67\frac{5}{16}$	$67\frac{7}{16}$	$67\frac{7}{16}$
Dito dito	» 4	»	$87\frac{15}{16}$	88	$88\frac{1}{16}$
Amortisatie Syndicaat	» $3\frac{1}{2}$	»	$88\frac{1}{4}$	—	—
Handelmaatschappij	» $4\frac{1}{2}$	»	167	$167\frac{1}{4}$	—
O. I. Leening	» 4	»	—	—	—
Dito Holl. Spoorweg	»		58	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	» $4\frac{1}{2}$	»	98	$98\frac{1}{4}$	$98\frac{1}{4}$
Haarlemmermeer	» 5	»	103		—
RUSLAND, Obl. HOPE 1798 en 1816	» 5	»	106	$106\frac{1}{2}$	106
Dito dito 1828 en 1829	» 5	»	$105\frac{1}{8}$	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	» 5	»	—	—	—
Dito 1840	» 4	»	$89\frac{1}{2}$	—	—
Dito bij STIEGLITZ & Co.	» 4	»	$88\frac{7}{8}$	89	$88\frac{7}{8}$
Dito dito Nieuwe	» 4	»	—	—	—
Inschrijving in Assign.	» 6	»	—	—	—
Certificaten van dito	» 6	»	$65\frac{1}{8}$	$65\frac{1}{4}$	$65\frac{1}{4}$
POLEN, Obligatiën	» 4	»	$77\frac{3}{8}$	—	—
Dito Aandeelen met Loten.	fl. 250	*f*	—	—	—
Dito dito 1835	» 500	»	146	—	—
SPANJE, Leen. bij ARDOIN v. 85 £	à 5	pCt.	$12\frac{9}{16}$	$12\frac{5}{8}$	$12\frac{5}{8}$
Dito dito Onbep. Stukken	» 5	»	—	—	—
Dito Obligatiën	» 3	»	$38\frac{1}{2}$	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	» 3	»	33	$33\frac{1}{16}$	$33\frac{1}{16}$
Coupons Ardoins			$8\frac{3}{16}$	$8\frac{1}{4}$	—
OOSTENRIJK, W. B. bij Goll.	» 5	»	—	—	—
Dito	» 4	»	$68\frac{7}{8}$	—	—
Dito Metall.	» 5	»	$77\frac{1}{4}$	$77\frac{3}{8}$	—
Dito Nieuwe	» 5	»	$81\frac{5}{8}$	$81\frac{7}{8}$	$81\frac{7}{8}$
Dito 1847	» $2\frac{1}{2}$	»	$41\frac{3}{4}$	42	$41\frac{7}{8}$
BELGIE, Banc.	» $2\frac{1}{2}$	»	$48\frac{3}{8}$	—	—
Dito bij ROTHSCHILD	» $2\frac{1}{2}$	»	$48\frac{1}{2}$	$48\frac{9}{16}$	$48\frac{1}{2}$
BRAZILIE, 1824 100 £	5	»	$91\frac{3}{4}$	—	—
PORTUGAL, te Londen	» 3	»	$35\frac{15}{16}$	$36\frac{1}{16}$	$35\frac{15}{16}$
Dito dito	» 4	»	$36\frac{7}{16}$	$36\frac{5}{8}$	$36\frac{1}{2}$
VENEZUELA,	» $2\frac{1}{2}$	»	$33\frac{3}{4}$	—	—
MEXICO,	» 5	»	28	$28\frac{1}{8}$	28
AMERIKA, Bankactiën			$3\frac{1}{2}$	$3\frac{9}{16}$	—

Grieken $3\frac{1}{2}$.

Koers van het Geld: Beleening $2\frac{1}{2}$ pCt. Prolongatie $2\frac{1}{2}$ pCt. Wissel-Disconto 2.

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA LAU.